

Boekaankondigingen

D. Aichele & H.-W. Schwegler, *Unsere Gräser. Süszgräser, Sauergräser, Binsen*, Kosmos Naturführer, Franckh-Kosmos Verlag, Stuttgart, 1991, 10. Aufl., 224 pag., DM 49,80, ISBN 3-440-06201-5.

*A. Aptroot, *Biomonitoring met epifyten in het Noordhollands Duinreservaat*, nv PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Essenlaan 10, 2061 GB Bloemendaal, 1991, 23 pag. + bijlage. — Resultaten van een onderzoek op 720 monsterpunten, bedoeld om de invloed van luchtverontreiniging te meten aan de hand van het voorkomen van mossen en lichenen.

"*Bocconeae*", Herbarium Mediterraneum Panormitanum, Via Archirafi 38, I-90123 Palermo, Vol. 1, 1991, 70,000 Lire, ISSN 1120-4060. — Een nieuwe serie monografieën over de mediterrane flora, onder auspiciën van de botanische organisatie OPTIMA. Het eerste deel draagt de titel: Results of the First 'Iter Mediterraneum' in south-eastern Spain, June-July 1988. Het bevat o.a. een uitgebreide checklist van de flora van Z.O.-Spanje (prov. Almeria).

E. Buys, *Verlandig in de Zaanstreek en Waterland*, Stichting voor natuurstudie en milieueducatie 'de Poelboerderij', Veerdijk 106, 1531 NB Wormer, 1991, 93 pag. + bijlage en kaarten, f 30,50.

U. Drehwald & E. Preising, *Die Pflanzengesellschaften Niedersachsens (Bestandsentwicklung, Gefährdung und Schutzprobleme). Moosgesellschaften (mit dem Beitrag von U. Drehwald: Zur taxonomie und Synsystematik der niedersächsischen Moosgesellschaften)*, Naturschutz und Landschaftspflege in Niedersachsen, Hannover, Heft 20/9, 1991, 202 pag., DM 15,50, ISBN 3-922321-59-3. — Behalve tamelijk uitvoerige beschrijvingen van de mosgezelschappen bevat deze aflevering ook een Rode Lijst van mosgezelschappen.

*F.H. Everts, D.P. Pranger & N.P.J. de Vries, *Vegetatiekartering van het Natuurreservaat Nieuwe Zuider Lingedijk*, Ev rapportnummer 90/2, Bieslookstraat 31, 9731 HH Groningen, 1990, 63 pag. + kaarten.

*F.H. Everts, D.P. Pranger & N.P.J. de Vries, *Vegetatiekartering van het Natuurreservaat De Bruuk*, Ev rapportnummer 90/3, Bieslookstraat 31, 9731 HH Groningen, 1990, 54 pag. + kaarten.

F.H. Everts & N.P.J. de Vries, *De vegetatieontwikkeling van beekdalsystemen. Een landschapsoecologische studie van enkele Drentse beekdalen*, Historische Uitgeverij Groningen, 1991, 208 pag. + bijlagen, f 75, ISBN 90-6554-500-X. (Tevens proefschrift R.U. Groningen).

"*Flora Mediterranea*", Herbarium Mediterraneum Panormitanum, Via Archirafi 38, I-90123 Palermo, Vol. 1, 1991, ISSN 1120-4052. — Een nieuw, jaarlijks verschijnend tijdschrift over de mediterrane flora, onder auspiciën van de botanische organisatie OPTIMA. Gratis voor leden; voor niet-leden 80,000 Lire.

Deel 1 bevat de volgende artikelen: M. Baltisberger: Cytological investigations of some Greek plants – E. Biondi & E. Brugiapaglia: *Taxodioxydon gypsaceum* (Göppert) Kräusel in the fossil forest of Dunarobba (Umbria, C.-Italy) – P. Boyce & K. Athanasiou: A new subspecies of *Biarum tenuifolium* (Araceae) from Crete – S. Brullo, P. Pavone & C. Salmeri: *Allium kollmannianum*, a new species from Israel – S. Cirik: A propos de la végétation marine de la baie d'Akkuyu (Mersin, Turquie) – S. Cirik & B. Öztürk: Notes sur la présence d'une variété rare du *Caulerpa racemosa* (Forsskål) Agardh en Méditerranée orientale – M.B. Crespo & G. Mateo: New Spanish nothotaxa in the genus *Teucrium* L. (Lamiaceae) – T. Cusma Velari & L. Feoli Chiappella: Systematic relationships within the *Genista sylvestris* group (Genisteae, Fabaceae) on the basis of karyological and biometrical data – M.G. Dia & R. Not: Chorological and ecological analysis of the bryophyte flora in Sicily – Z. Díaz Lifante: *Asphodelus cirerae*, a forgotten species of *Asphodelus* sect. *Verinea* (Liliaceae). Morphological, palynological, karyological and ecogeographical characterization – S. Fici: Floristic relations between eastern Africa and the Mediterranean region with special references to northern Somalia – H. 't Hart: Evolution and classification of the European *Sedum* species (Crassulaceae) – G. Kamari, F. Felber & F. Garbari (ed.): Mediterranean chromosome number reports I – E. Lanfranco: *Ophrys lacatae* Lojcc., a new record for the Maltese islands – F. Lucchese: *Hieracium praealtum* subsp.

thamasiu, new for the Italian flora – F.M. Raimondo, P. Mazzola & D. Ottonello: On the taxonomy and distribution of Brassica sect. Brassica (Cruciferae) in Sicily – T. Rico, T. Romero & J. Sánchez: A study of the poorly known Spanish endemic Tanacetum vahlil (Asteraceae) – L. Stevanovib, M. Niketic & D. Lakusic: Chorological additions to the flora of eastern Yugoslavia.

*M.C.C. de Graaf, H.M. van de Steeg, L.A.C.J. Voesenek & C.W.P.M. Blom, *Vegetatie in de uiterwaarden: de invloed van hydrologie, beheer en substraat*, Rapport nr. 16, Laboratorium voor experimentele plantencocologie, Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen, 1990, 94 pag.

C. Grey-Wilson, *De geïllustreerde flora*, Tirion (Thieme), Baarn, 1991, 543 pag., f 125, ISBN 90-5210-059-4. — Het boek wordt aangekondigd als “het meest complete naslagwerk met 2400 Europese plantesoorten en meer dan 10.000 illustraties in kleur”. De illustraties zijn van de hand van Majorie Blamey, die eerder bijv. Elseviers Bloemengids illustreerde. De kwaliteit van de kleurendruk is goed, maar de tekeningen zelf zijn van matige kwaliteit, en waarschijnlijk in een aantal gevallen niet naar levend materiaal gemaakt. De determinatiesleutels zijn weinig betrouwbaar en de zeer talrijke detailtekeningen vaak van weinig nut. De keuze van de opgenomen soorten laat te wensen over. bijvoorbeeld door het volledig ontbreken van albiene soorten. wèl 2 volle pagina's met *Euphrasia*'s, maar heel weinig *Plantago*'s, geen grassen en grasachtigen.

H.H. Hess & E. Landolt, *Bestimmungsschlüssel zur Flora der Schweiz und angrenzender Gebiete*, Birkhäuser Verlag, Basel, 1991, 3. überarbeitete Aufl., 657 pag., sFr. 48, (DM 58), ISBN 3-7643-2606-9. — Het zakboek bevat de (gecontroleerde en bijgewerkte) determinatiesleutels van de dikke driedelige Flora der Schweiz; het omvat maar liefst 3300 soorten, o.a. het grootste deel van de flora van de Alpen. Het is te beschouwen als een flora-voor-het-veld: men kan de waarnemingen 'thuis' in de dikke Flora controleren. Het boek is fraai en rijk geïllustreerd (door Rosemarie Hirzel) met lijntekeningen. De sleutels zijn goed, maar verwachten enige voorkennis (bijvoorbeeld of de plant tot de mono- of dicotylen behoort) van de gebruiker. Aan te bevelen!

M. Horsthuis, R. van der Kuil & A. van Roosendaal, *Natuurontwikkeling op de hoge zandgronden. Perspectieven voor de Haarlerberg*, Nr. 12 Reeks Publikatiefonds Milieukunde 'Nieuw Rollecate', Postbus 357, 7400 AJ Deventer, 1991, 80 pag., f 14, ISBN 90-73655-12-9.

*G. Kurstjens, *Natuurwaarden van de Moespotsewaard in 1990*, Nijmegen, 1991, 65 pag. + bijlagen.

H. Leser, *Landschaftsökologie (Ansatz, Modelle, Methodik, Anwendung). Mit einem Beitrag zum Prozes-Korrelations-Systemmodell von Thomas Mosimann*, Eugen Ulmer, Stuttgart, 1991, 3., völlig neubearbeitete Aufl., 647 pag., DM 39,80, ISBN 3-8001-2578-1.

*N. Maes, T. van Vuure & G. Prins, *Inheemse bomen en struiken in Nederland. Bedreiging, behoud en herintroductie van inheems genemateriaal*, Stichting Kritisch Bosbeheer, Postbus 72, 3500 AB Utrecht, 1991, 106 pag.

*A. van der Pluijm, *Bladmossen, levermossen en korstmossen in de Dordtse Biesbosch in 1989*, Stichting Natuur- en Vogelwacht Dordrecht, Weerdestein 41, 3328 MK Dordrecht, 1990, 15 pag.

M. Rasper, P. Sellheim & B. Steinhardt, *Die Niedersächsische Fließgewässerschutzsystem (Grundlagen für ein Schutzprogramm). Einzugsgebiete von Ems, Hase, Vechte und Küste*, Naturschutz und Landschaftspflege in Niedersachsen, Heft 25/4, Hannover, 1991, 274 pag. + kaarten, DM 37,50, ISBN3-922321-58-5.

T.C.G. Rich, *Crucifers of Great Britain and Ireland*. B. S. B. I. Handbook No. 6, Londen, 1991, 336 pag., £ 10.75, ISBN 0-901158-20-8. — Weer zo'n bijzonder handig boekje met sleutels, beschrijvingen en paginagrote tekeningen van lastige plantengroepen, ditmaal van de Kruisbloemenfamilie. Zeer aan te bevelen.

R. Roos & V. Vintges, *Het milieu van de natuur. Herkennen van verzuring, vermessing en verdroging in de natuur*, Stichting Natuur en Milieu, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, 1991, 224 pag., f 19,90, ISBN 90-70211-50-5.

* A. Santos, *Evergreen forest in the Macaronesian region*, Council of Europe, Nature and Environment Series, No. 49, Straatsburg 1990, 78 pag.

* J. Schreurs & L.M.L. Zonneveld, *Vegetatiekartering landinrichtingsproject "Stadsrand Zwolle"*, Bureau L/B & P, Postbus 169, 9410 AD Beilen, rapport 90094, 1991, 106 pag. + bijlagen.

D. Smit, *Planten uit de Bijbel. Hun herkomst en hun gebruik door de eeuwen heen. Gids voor het kweken*, D-Books, Nieuwkoop, 1990, 160 pag., f 57,50, DLB 28.138-90.

* H.M. van de Steeg, C.W.C.J. van de Rijt, M.J. Reijnen & C.W.P.M. Blom, *Zonering van Vegetatietypen en Rumex-soorten in Overstromingsgradiënten van Rijn, Waal en IJssel*, Rapport nr. 17, Laboratorium voor experimentele plantenoecologie, Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen, 1989, 61 pag.

* J. Tonckens & L.M.L. Zonneveld, *Vegetatiekartering landinrichtingsproject "Saarveld-Gammelke" (Uitbreiding)*, Bureau L/B & P, Postbus 169, 9410 AD Beilen, rapport 90093, 1991, 112 pag. + bijlagen.

"Naturschutz und Landschaftsplanung. Zeitschrift für angewandte Ökologie", Eugen Ulmer, Stuttgart, 1991, ISSN 0023-8058. — Een nieuw tijdschrift, als voortzetting van het tijdschrift "Landschaft + Stadt"; verschijnt 6 x per jaar (aflevering ca. 44 pag.), abonnement DM 125.40, te bestellen via Verlag E.U., Postfach 700561, 7000 Stuttgart 70 (Hohenheim), Duitsland.

Afl. 3 (1991) bevat de volgende bijdragen: Aktuelle Informationen; A. Ringler: Die Vereinigung als Chance für den deutschen Naturschutz (Teil 1) – Anmerkungen zum 3. Oktober 1990 aus westdeutscher Sicht; H.H. Höster: Zur Situation der Straßenbäume in Hannover – Erfahrungen mit einem Baumkataster und Hinweise zu Baumschutzsatzungen; M. Kraft: Vogelbestand im Marburger Südviertel – Quantitative Brutvogel-Erfassung als Grundlage für Stadtplanung und Naturschutz; W. Deixler: Möglichkeiten und Grenzen der Naturschutzverwaltung, Rechtsvorschriften – Gesetzvollzug und Organisation am Beispiel Bayerns; E. Jedicke: Kleinstrukturen, Amphibien und Straßenbau in einer Agrarlandschaft – Isolation durch Straßen und Grundlagen zum Biotopverbund; Buchbesprechungen und Publikationshinweise; Tagungsberichte; Veranstaltungen.

* P.H. Veen (red.), *Visie ecologische infrastructuur, Een onderzoek naar de gewenste ecologische infrastructuur in de provincie Utrecht*, Provincie Utrecht, 1991, 156 pag., te bestellen via tel. (030) 589111.

J. Walters, *Wilde planten van het Westelijk Havengebied van Amsterdam*, Amsterdam, 1991, 69 pag., te bestellen door overmaking van f 7,50 op bankrekening 54.77.85.399 van ABN Amsterdam t.n.v. de auteur, onder vermelding van 'planteverslag'.

* M.C.A. Wayjen, *Retrospectieve monitoring van micro- en macrofossielen in boorkernen uit het Kolkven en het Van Esschenven bij Oosterwijk, RIN, Leersum*, Intern rapport, 1991, 32 pag.

J. Wiertz, *Ontstaanswijze, grondwater en bijzondere plantesoorten van enkele duinvalleien op Oost-Ameland, RIN, Leersum*, 1991, 49 pag., f 7,50, te bestellen via gironummer 5160648, t.n.v. RIN, Leersum.

* G. van Wirdum, *Vegetation and hydrology of floating rich-fens*, Datawyse, Maastricht, 1991, 310 pag., ISBN 90-5291-045-6; tevens proefschrift Universiteit van Amsterdam, faculteit Biologie. — Een veelomvattende studie over vegetatie en waterhuishouding van trilvenen, speciaal die van van Noordwest-Overijssel.

R. van der Meijden

* Prijs bij de redactie niet bekend; het werk kan worden ingezien in de leeskamer van Rijksherbarium/Hortus Botanicus, Rapenburg 70-74, Leiden.